

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

GULISTON DAVLAT UNIVERSITETI

**“Tasdiqlayman”
Rektor M.T. Xodjiyev**

«05» 07 2023-yil

**KASBIY (IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI
VA BAHOLASH MEZONLARI**

(kunduzgi, sirtqi)

61010301–Sport faoliyati (faoliyat turlari bo‘yicha) ta‘lim yo‘nalishi (gandbol)

Guliston– 2023 yil

**2023-2024 o‘quv yili qabuli uchun abuturentlardan qabul qilinadigan
ijodiy (kasbiy) imtihonlarning me‘yoriy talabalari, baholash mezonlari
hamda o‘tkazish tartibi**

KIRISH

Jamiyatimizda sog‘lom turmush tarzini shakllantirish, aholining, ayniqsa yosh avlodning jismoniy tarbiya va ommaviy sport bilan muntazam shug‘ullanishi uchun zamon talablariga mos shart-sharoitlar yaratish, sport musobaqalari orqali yoshlarga o‘z irodasi, kuchi va imkoniyatlariga bo‘lgan ishonchni mustaxkamlash, mardlik va vatanparvarlik, ona Vatanga sadoqat tuyg‘ularini kamol topish, shuningdek, yoshlar orasidan iqtidorli sportchilarni saralab olish ishlarini tizimli tashkillashtirish hamda jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirishga yo‘naltirilgan keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilmoqda.

O‘zbekiston Respublikasi xududlarida jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish, aholining barcha qatlamlari, ayniqsa yoshlarni jismoniy tarbiya va sport bilan muntazam shug‘ullanishga jalb etish, mamlakatimizda bu borada yaratilgan sharoitlardan samarali foydalanish natijalarini oshirish muhim ahamiyat kasb etadi. Mamlakatimizda mazkur soha rivojiga qaratilgan qator me‘yoriy – huquqiy hujjatlar qabul qilingan va jadallikda hayotga tadbiiq etib kelinmoqda.

Jumladan, 2022 yil 15 iyundagi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Davlat oliy ta‘lim muassasalariga o‘qishga qabul qilish jarayonlarini tashkil etish to‘g‘risidagi” **PQ-279-son qarori**, 2018 yil 27 iyuldagi **VM-588-son qarori** bilan tasdiqlangan “Alohida iqtidor talab etiladigan bakalavriyat ta‘lim yo‘nalishlariga kirish test sinovlarisiz kasbiy (ijodiy) imtihonlar orqali qabul qilish tartibi to‘g‘risida”gi Nizomi, 2022 yil 3 noyabrdagi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Jismoniy tarbiya va sport sohasida kadrlarni tayyorlash hamda ilmiy tadqiqotlar tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risidagi” **PQ-414-son qarori** va 2021 yil 24 dekabrdagi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Davlat oliy ta‘lim muassasalarining akademik va tashkiliy-boshqaruv mustaqilligini ta‘minlash bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risidagi” **PQ-60-son qarorilari** shular jumlasidandir.

O‘zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti va uning Nukus va Fargona filiallaridagi Sport faoliyati (faoliyat turlari bo‘yicha) ta‘lim yo‘nalishi bo‘yicha kasbiy (ijodiy) imtihon dasturi sport maktablari (SM), Respublika Olimpiy va paralimpiy zahiralari tayorlash markazlari jismoniy tarbiya va sport dasturlari asosida tuzilgan, abituriyentlarning jismoniy mashqlari bajarishdagi amaliy harakat ko‘nikma va malakalarini baholashga mo‘ljallangan.

Dasturda ijodiy (kasbiy) imtihonni o‘tkazish tartibi, abuturiyentlarning jismoniy tarbiya va sport sohasidagi amaliy bilim, ko‘nikma va malakalariga qo‘yilgan talablar hamda baholash mezonlari o‘z aksini topgan.

Dasturning maqsadi va vazifalari

Dasturning asosiy maqsadi – abuturiyentlarning jismoniy tarbiya va sport sohasiga oid egallangan bilim, ko‘nikma va malakalari (jismoniy va sport turlari bo‘yicha umumiy va maxsus tayyyorgarlik) holati darajasini belgilangan mezonlar asosida aniqlash hamda baholashdan iboratdir.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining 2017 yil 20 iyundagi 393-sonli Qarori bilan tasdiqlangan “O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim

muassasalarining bakalavriyatiga talabalarni qabul qilish tartibi va qoidalari to'g'risida"gi Nizomga muvofiq 2023/2024 o'quv yilida Guliston davlat universiteti jismoniy madaniyat fakultetida Sport faoliyati (faoliyat turlari bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bo'yicha qabul e'lon qilingan. Yuqoridagi ta'lim yo'nalishidan ya'ni sport faoliyati (faoliyati turlari bo'yicha) bo'yicha ko'p ballik baholash tizimi asosida kasbiy (ijodiy) imtihonlar o'tkaziladi (sport turlari bo'yicha me'yoriy talablar va baholash mezonlari ilova qilinadi). Abiturentlar tanlangan sport turidan kasbiy (ijodiy) imtihonlarni topshiradilar.

Kasbiy (ijodiy) imtihonlarni o'tkazishda har bir abiturientdan o'z qobiliyatini yuqori darajada namoyon qilishiga imkoniyat yaratiladi. Sport faoliyati (faoliyati turlari bo'yicha) bo'yicha kasbiy (ijodiy) imtihon ballarining maksimal yig'indisi (summasi) sinov natijalariga ko'ra – 156 ballni tashkil etadi.

Tanlangan sport turi bo'yicha me'yoriy talablar sport turlarining xususiyatlariga oid mashqlardan tuzilgan.

Kasbiy (ijodiy) imtihonlarni o'tkazish tartibi

Kasbiy (ijodiy) imtihonlarni o'tkazish maxsus ishlab chiqilgan me'yorlarni qabul qilishdan iborat. Imtihonning har bir qismini topshirish yuqori jismoniy yuklama (nagruzka) va emonsional zo'riqishni talab etadi. Shuni hisobga olgan holda abiturentlarga qulaylik va o'z imkoniyatlarini yuqori darajada namoyon qilishlari uchun imkoniyat yaratish maqsadida ijodiy imtihonlar guruhlarga bo'lingan holda o'tkaziladi hamda bir necha imkoniyatning eng yaxshi natijasi tanlab olinadi.

Kasbiy (ijodiy) imtihonlar quyidagi tartibda o'tkaziladi:

- a) abiturentning guruh ro'yxati va pasporti tekshirilgandan so'ng u imtihon topshirish uchun taklif qilinadi;
- b) har bir abiturent tanlangan sport turi talablariga mos ravishda sport kiyimida bo'lishi lozim;
- v) predmet komissiyasi raisi va imtihon qabul qiluvchilar abiturentlarga imtihonlarni topshirish tartibi va qoidalarini tushuntiradilar;
- g) har bir abiturentga sport kiyimini kiyish, chigal yozdi mashqlari (razminka) bajarish va imtihon topshirishga tayyorlanish uchun vaqt beriladi;
- d) har bir me'yor topshirilganidan so'ng abiturent tomonidan ko'rsatilgan natija va unga qo'yilgan tegishli (baholash mezonlariga muvofiq ravishda) ball e'lon qilinadi;
- e) barcha me'yorlar qabul qilinganidan so'ng abiturentlarga kasbiy (ijodiy) imtihonda to'plangan umumiy ballari e'lon qilinadi;
- j) kasbiy (ijodiy) imtihonlarni qayta topshirishga ruxsat etilmaydi;
- z) kasbiy (ijodiy) imtihonlarga kechikib kelgan yoki uning birida ishtirok etmagan abiturentlar kasbiy (ijodiy) imtihonlarni topshirishga qo'yilmaydi.

Gandbol ixtisosligi maxsus tayyorgarligi bo'yicha baholash mezonlari va me'yoriy talablar (kunduzgi, sirtqi)

Maksimal ball - 63 ball

1.	30 m ga yugurish (soniya) Baholash mezonlari - 21 ball.											
	Erkaklar						Ayollar					
	Natija	ball	Natija	ball	Natija	ball	Natija	ball	Natija	ball	Natija	ball
4,20	21,0	4,44	15,6	4,68	9,2	4,50	21,0	4,74	15,6	4,98	9,2	
4,21	19,9	4,45	15,5	4,69	9,1	4,51	19,9	4,75	15,5	4,99	9,1	
4,22	19,8	4,46	15,4	4,70	5,0	4,52	19,8	4,76	15,4	5,00	5,0	
4,23	19,7	4,47	15,3	4,71	4,9	4,53	19,7	4,77	15,3	5,01	4,9	
4,24	19,6	4,48	15,2	4,72	4,8	4,54	19,6	4,78	15,2	5,02	4,8	
4,25	19,5	4,49	15,1	4,73	4,7	4,55	19,5	4,79	15,1	5,03	4,7	
4,26	19,4	4,50	14,0	4,74	4,6	4,56	19,4	4,80	14,0	5,04	4,6	
4,27	19,3	4,51	13,9	4,75	4,5	4,57	19,3	4,81	13,9	5,05	4,5	
4,28	19,2	4,52	13,8	4,76	4,4	4,58	19,2	4,82	13,8	5,06	4,4	
4,29	19,1	4,53	13,7	4,77	4,3	4,59	19,1	4,83	13,7	5,07	4,3	
4,30	18,0	4,54	13,6	4,78	4,2	4,60	18,0	4,84	13,6	5,08	4,2	
4,31	17,9	4,55	13,5	4,79	4,1	4,61	17,9	4,85	13,5	5,09	4,1	
4,32	17,8	4,56	13,4	4,80	3,0	4,62	17,8	4,86	13,4	5,10	3,0	
4,33	17,7	4,57	13,3	4,81	2,9	4,63	17,7	4,87	13,3	5,11	2,9	
4,34	17,6	4,58	13,2	4,82	2,8	4,64	17,6	4,88	13,2	5,12	2,8	
4,35	17,5	4,59	13,1	4,83	2,7	4,65	17,5	4,89	13,1	5,13	2,7	
4,36	17,4	4,60	12,0	4,84	2,6	4,66	17,4	4,90	12,0	5,14	2,6	
4,37	17,3	4,61	9,9	4,85	2,5	4,67	17,3	4,91	9,9	5,15	2,5	
4,38	17,2	4,62	9,8	4,86	2,4	4,68	17,2	4,92	9,8	5,16	2,4	
4,39	17,1	4,63	9,7	4,87	2,3	4,69	17,1	4,93	9,7	5,17	2,3	
4,40	16,0	4,64	9,6	4,88	2,2	4,70	16,0	4,94	9,6	5,18	2,2	
4,41	15,9	4,65	9,5	4,89	2,1	4,71	15,9	4,95	9,5	5,19	2,1	
4,42	15,8	4,66	9,4	4,90	0	4,72	15,8	4,96	9,4	5,20	0	
4,43	15,7	4,67	9,3			4,73	15,7	4,97	9,3			
2.	Turgan joydan uch hatlab sakrash (metr). Baholash mezonlari - 21 ball.						Erkaklar			Ayollar		
							8,0 – 21 ball			7,0 – 21 ball		
							7,90-7,99 – 19 ball			6,90-6,99 – 19 ball		
							7,80-7,89 – 17 ball			6,80-6,89 – 17 ball		
							7,70-7,79 – 15 ball			6,70-6,79 – 15 ball		
							7,60-7,69 – 13 ball			6,60-6,79 – 13 ball		
							7,50-7,59 – 10 ball			6,50-6,59 – 10 ball		
							7,40-7,49 – 7 ball			6,40-6,49 – 7 ball		
							7,30-7,39 – 5 ball			6,30-6,39 – 5 ball		
							7,20-7,29 – 3 ball			6,20-6,29 – 3 ball		
7,00-7,19 – 1 ball			6,00-6,19 – 1 ball									
0-6,99 – 0 ball			0-5,99 – 0 ball									
3.	100 metrga mokisimon yugurish (soniya). Baholash mezonlari - 21 ball.						Erkaklar			Ayollar		
							22,0 – 21 ball			24,0 – 21 ball		

Dastlabki xolat: imtixon topshiruvchi darvoza yonida yuza chiziqda turib, imtixon oluvchining ishorasidan so'ng maydonning 6 metrni belgilovchi chizig'iga yugurib borib, orqaga qaytib keladi, 9 metrda joylashgan erkin to'p tashlash chizig'iga borib orqaga qaytadi, so'ng maydonning o'rta chizig'iga borib orqaga qaytib keladi, so'ng yana 9 metrga borib qaytadi 6 metrga borib qaytib va yuza chiziqni kesib o'tib mashqni tugatadi.	22,1-22,5 – 20 ball	24,1-24,5 – 20 ball
	22,6-23,0 – 18 ball	24,6-25,0 – 18 ball
	23,1-23,5 – 15 ball	25,1-25,5 – 15 ball
	23,6-24,0 – 10 ball	25,6-26,0 – 10 ball
	24,1-24,5 – 5 ball	26,1-26,5 – 5 ball
	24,6-25,0 – 3 ball	26,6-27,0 – 3 ball
	25,1-25,5 – 1 ball	27,1-27,5 – 1 ball
	25,6 - 0 ball	27,6 - 0 ball

**“Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi”
kafedirasi mudiri**

B.I.Omonboyev

**“Sport turlarini o‘qitish metodikasi”
kafedirasi mudiri**

Sh.N.Sultanov

Gandbol ixtisosligi bo'yicha kasbiy (ijodiy) kirish imtihonlarining me'yoriy talablari va baholash mezonlari (kunduzgi, sirtqi)

Maksimal ball - 93 ball

1. 30 m to'pni yerga urib yugurish (soniya). Baholash mezonlari - 23 ball.											
Erkaklar						Ayollar					
Natija	ball	Natija	ball	Natija	ball	Natija	ball	Natija	ball	Natija	ball
4,30	23,0	4,54	14,6	4,78	6,2	4,60	23,0	4,84	14,6	5,08	6,2
4,31	22,9	4,55	14,5	4,79	6,1	4,61	22,9	4,85	14,5	5,09	6,1
4,32	22,8	4,56	14,4	4,80	5,0	4,62	22,8	4,86	14,4	5,10	5,0
4,33	22,7	4,57	14,3	4,81	4,9	4,63	22,7	4,87	14,3	5,11	4,9
4,34	22,6	4,58	14,2	4,82	4,8	4,64	22,6	4,88	14,2	5,12	4,8
4,35	22,5	4,59	14,1	4,83	4,7	4,65	22,5	4,89	14,1	5,13	4,7
4,36	22,4	4,60	10,0	4,84	4,6	4,66	22,4	4,90	10,0	5,14	4,6
4,37	22,3	4,61	9,9	4,85	4,5	4,67	22,3	4,91	9,9	5,15	4,5
4,38	22,2	4,62	9,8	4,86	4,4	4,68	22,2	4,92	9,8	5,16	4,4
4,39	22,1	4,63	9,7	4,87	4,3	4,69	22,1	4,93	9,7	5,17	4,3
4,40	20,0	4,64	9,6	4,88	4,2	4,70	20,0	4,94	9,6	5,18	4,2
4,41	19,9	4,65	9,5	4,89	4,1	4,71	19,9	4,95	9,5	5,19	4,1
4,42	19,8	4,66	9,4	4,90	3,0	4,72	19,8	4,96	9,4	5,20	3,0
4,43	19,7	4,67	9,3	4,91	2,9	4,73	19,7	4,97	9,3	5,21	2,9
4,44	19,6	4,68	9,2	4,92	2,8	4,74	19,6	4,98	9,2	5,22	2,8
4,45	19,5	4,69	9,1	4,93	2,7	4,75	19,5	4,99	9,1	5,23	2,7
4,46	19,4	4,70	7,0	4,94	2,6	4,76	19,4	5,00	7,0	5,24	2,6
4,47	19,3	4,71	6,9	4,95	2,5	4,77	19,3	5,01	6,9	5,25	2,5
4,48	19,2	4,72	6,8	4,96	2,4	4,78	19,2	5,02	6,8	5,26	2,4
4,49	19,1	4,73	6,7	4,97	2,3	4,79	19,1	5,03	6,7	5,27	2,3
4,50	15,0	4,74	6,6	4,98	2,2	4,80	15,0	5,04	6,6	5,28	2,2
4,51	14,9	4,75	6,5	4,99	2,1	4,81	14,9	5,05	6,5	5,29	2,1
4,52	14,8	4,76	6,4	5,00	0	4,82	14,8	5,06	6,4	5,30	0
4,53	14,7	4,77	6,3			4,83	14,7	5,07	6,3		
2. Yuza chiziqdan uch qadamdan so'ng, aniqlikka 5 marta to'p uzatish (marta). (Qizlar mashqni darvozabonni cheklovchi chiziq ustidan boshlaydilar) Baholash mezonlari - 35 ball.						5 aniq to'p uzatish – 25 ball 4 aniq to'p uzatish – 20 ball 3 aniq to'p uzatish – 15 ball 2 aniq to'p uzatish – 10 ball 1 aniq to'p uzatish – 5 ball 0 aniq to'p uzatish – 0 ball					
1. To'p uzatishda oyoq harakati texnikasi to'g'riligiga. 2. Uch qadamdan ortiq qadam tashlamaslik. 3. To'p uzatishda qo'l texnikasining tog'riligi. 4. To'p uzatishda tirsak yelkadan past bo'lmasligiga 5. To'p uzatish texnikasini bajarishda oyoq, qo'l harakatlarining o'zaro mutanosibligiga						2 ballgacha 2 ballgacha 2 ballgacha 2 ballgacha 2 ballgacha Texnika uchun 0 dan 10 ballgacha					
1. Darvozaning yuqori va pastki burchaklariga 40x40 sm li nishonlar o'rnatiladi va har bir burchakdagi nishonga 24 soniya ichida 12 metrli masofadan 3 qadam qilinib, 9 metrdan to'p otish tayangan holda bajariladi. Baholash mezonlari - 35 ball.						8 aniq tegsa 25 ball 7 aniq tegsa 20 ball 6 aniq tegsa 15 ball 5 aniq tegsa 10 ball 4 aniq tegsa 7 ball 3 aniq tegsa 5 ball 2 aniq tegsa 3 ball 1 aniq tegsa 0 ball					

<ol style="list-style-type: none"> 1. To`p otishda oyoq harakati texnikasi to`g`riligiga.</li> <li>2. Uch qadamdan ortiq qadam tashlamaslik.</li> <li>3. To`p otishda qo`l texnikasining tog`riligi. 4. To`p otishda tirsak yelkadan past bo`lmasligiga 5. To`p otishda texnikasini bajarishda oyoq, qo`l harakatlarining mutanosibligiga 	<p>2 ballgacha 2 ballgacha 2 ballgacha 2 ballgacha 2 ballgacha</p> <p>Texnika uchun 0 dan10 ballgacha</p>
--	---

<p>3. Yuza chiziqdan uch qadamdan so`ng, aniqlikka 5 marta to`p uzatish (marta). (Qizlar mashqni darvozabonni cheklovchi chiziq ustidan boshlaydilar) Baholash mezon - 35 ball.</p>	<p>5 aniq to`p uzatish – 25 ball 4 aniq to`p uzatish – 20 ball 3 aniq to`p uzatish – 15 ball 2 aniq to`p uzatish – 10 ball 1 aniq to`p uzatish – 5 ball 0 aniq to`p uzatish – 0 ball</p>
<ol style="list-style-type: none"> 6. To`p uzatishda oyoq harakati texnikasi to`g`riligiga.</li> <li>7. Uch qadamdan ortiq qadam tashlamaslik.</li> <li>8. To`p uzatishda qo`l texnikasining tog`riligi. 9. To`p uzatishda tirsak yelkadan past bo`lmasligiga 10. To`p uzatish texnikasini bajarishda oyoq, qo`l harakatlarining o`zaro mutanosibligiga 	<p>2 ballgacha 2 ballgacha 2 ballgacha 2 ballgacha 2 ballgacha</p> <p>Texnika uchun 0 dan10 ballgacha</p>
<p>2. Darvozaning yuqori va pastki burchaklariga 40x40 sm li nishonlar o`rnatiladi va har bir burchakdagi nishonga 24 soniya ichida 12 metrli masofadan 3 qadam qilinib, 9 metrdan to`p otish tayangan holda bajariladi. Baholash mezon - 35 ball.</p>	<p>8 aniq tegsa 25 ball 7 aniq tegsa 20 ball 6 aniq tegsa 15 ball 5 aniq tegsa 10 ball 4 aniq tegsa 7 ball 3 aniq tegsa 5 ball 2 aniq tegsa 3 ball 1 aniq tegsa 0 ball</p>
<ol style="list-style-type: none"> 6. To`p otishda oyoq harakati texnikasi to`g`riligiga.</li> <li>7. Uch qadamdan ortiq qadam tashlamaslik.</li> <li>8. To`p otishda qo`l texnikasining tog`riligi. 9. To`p otishda tirsak yelkadan past bo`lmasligiga 10. To`p otishda texnikasini bajarishda oyoq, qo`l harakatlarining mutanosibligiga 	<p>2 ballgacha 2 ballgacha 2 ballgacha 2 ballgacha 2 ballgacha</p> <p>Texnika uchun 0 dan10 ballgacha</p>

“Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi”
kafedirasi mudiri

B.I.Omonboyev

“Sport turlarini o`qitish metodikasi”
kafedirasi mudiri

Sh.N.Sultanov